

مؤسسه شیعه‌شناسی

گزارشی از مطالعات

اسلام‌شناسی و شیعه‌شناسی در دانشگاه شفیلد

▪ نام کشور: انگلستان

▪ آدرس پایگاه اینترنتی: www.sheffield.ac.uk

▪ آدرس پست الکترونیک: islam.circle@sheffield.ac.uk

- بخش اسلام‌شناسی دارد: بلی خیر
- مطالعات شیعه‌شناختی دارد: بلی خیر
- دوره‌های آموزشی دارد: بلی خیر
- بخش آموزشی در چه مقطعی است:
- کارشناسی کارشناسی ارشد دکترا غیره
- بخش پژوهشی دارد: بلی خیر
- مجله دارد: بلی خیر
- کنفرانس، سمینار و کارگاه تحقیق دارد: بلی خیر

اساتید برجسته: جان ریچاردسون، دکتر الحمدون، دکتر گاریسون

■ مواد درسی دوره‌های آموزش و سطوح آنها:

۱- **درآمدی بر مذهب و اجتماع در آسیای شرقی:** مدرس: دکتر ج. گاریسون، ترم دوم، این درس به بررسی دیدگاه کلی تاریخ، عقاید و آداب کلیه مذاهب اصلی و تعدادی از مذاهب و سنت‌های فرعی آسیای شرقی می‌پردازد. در این راستا ادیان مختلفی از جمله اسلام، یهودیت، بودیسم و... از ابعاد مختلف مورد تحلیل و ارزیابی قرار می‌گیرند. این درس در ۴۸ جلسه برگزار می‌شود. دانشجویان بایستی در طول ترم دو سخنرانی عمومی داشته باشند و همچنین دو مقاله با ۲۵۰۰ کلمه ارائه دهند. اطلاعات بیشتر در مورد بخش‌های آموزشی این دانشگاه شامل در جزوه اصلی موجود است.

۲- اصول فقه:

این درس شامل ۱۳ بخش به شرح ذیل است:

- مبانی اساسی فقه اسلامی
- دلیل
- قرآن
- سنت
- ارتباط قرآن و سنت
- قرآن و سنت
- منابع حکم شرع
- منابع حکم شرعی‌ای که مورد موافقت همه علما نیست
- اجتهاد
- مرور اجمالی بر بعضی از مذاهب اسلامی
- آیا ما احتیاج به مذهب و آیین نو داریم؟
- تقلید
- موضوعات مربوط به فقه اسلامی

■ تحقیقات انجام شده:

○ **تاریخ اسلامی (به ترتیب سیر تحولی):** این تحقیق کلیه رویدادهای مهم و تأثیر گذار هر سال در تاریخ اسلام را به شکل مبسوط و مشروح از قرن ۷ میلادی (سال ۶۳۲ م.) تا قرن ۲۰ میلادی (سال ۱۹۹۰ م.) در برمیگیرد و به عنوان نمونه ابتداءً در سال ۶۳۲ م. رحلت حضرت رسول، انتخاب ابوبکر به عنوان خلیفه، لشکرکشی اسامه به سوریه، جنگ نوالقصه و ابرق، جنگ بزاخا، ظفر و نقره، تبلیغات منفي علیه بني تمیم و مسلمیه، و در انتها در سال ۱۹۹۰، الحاق نظامی کویت به عراق توسط رهبري حزب بعث، صدام حسین که در سال ۱۹۹۱ با ائتلاف نیروهای نظامی آمریکا به شکست انجامید، از نمونه های این ترتیب زمانی است. این تحقیق به صورت کامل در جزوه اصلی آمده است و به واقعه‌ها، رویدادها و حوادث مهم هر سال اشاره دارد.

○ **جایگاه زن در اسلام:** نویسنده: دکتر جمال بداوی، ویراستاری: عایشه بنت محمود، جایگاه زنان در جامعه اغلب به عنوان يك مبحث مهم مطرح است. دیدگاه اسلام در این رابطه عموماً از جانب خوانندگان غربی کمتر مورد اعتراض و مخالفت قرار می‌گیرد. این تحقیق در نظر دارد که توصیف دقیق و جامعی از نظر اسلام تبیین سازد و در این رهگذر از قرآن، حدیث و سنت بهره لازم را می‌برد. در ابتدا نگاهی به وضعیت زمان قبل از ظهور اسلام اشاره‌ای می‌شود. سپس به این سؤالات مهم جواب داده می‌شود که: آموزه‌ها و تعالیم اسلام در مورد جایگاه زنان در جامعه چیست؟ این تعالیم چه تفاوتی با دوران قبل از اسلام دارد؟ در نهایت، این تعالیم اسلام در مقایسه با حقوق رایج زنان در عصر حاضر چه تفاوت‌ها و تشابهاتی دارد؟

○ **وقتی [موی] سرم را پوشاندم، ذهنم باز شد:** نویسنده: شریفه کارلو، این تحقیق اشاره به حجاب بانوان دارد که چه نقشی در آزادی، مصونیت و راحتی آنها ایفا می‌کند و برداشت نویسنده همانطور که از عنوان تحقیق برمی‌آید همان "حجاب رهایی است".

○ **چهار اصل بنیادین نظام اقتصادی در اسلام:** ۱- همه ثروت‌ها متعلق به خدا است؛ ۲- بشر به عنوان استفاده کننده این ثروت‌ها قرار داده شده؛ ۳- احتکار این ثروت‌ها ممنوع می‌باشد و ۴- گردش این ثروت يك وظیفه است. بر اساس این اصول است که تفاوت بین نظر اسلام و نظام‌های ساخته شده توسط بشر از قبیل کمونیسم، سوسیالیسم، مارکسیسم، سرمایه‌داری و... و [راه‌های] مشکلات اقتصادی، عیان می‌گردد.

○ **قیاس به عنوان يك حکم شرعی:** در این تحقیق معنی قیاس، تعریف آن از دیدگاه اصولیون، کاربردهای آن، مدارك و اسناد دالّ بر مجوز قیاس، دلیل نیاز به قیاس و... مطرح و تشریح می‌شود.

○ **اسلام: دین راستین:** نویسنده: ابوامینه بلال فیلیپ، در این تحقیق معنی و اصالت کلمه "اسلام" مطرح می‌شود و اشارت و کلام زیبایی در بیان این کلمه را دربردارد که این کلمه از همان تسلیم محض در برابر فرامین خداوند متعال حکایت می‌کند و کلمه‌ای مستقل است در حالی که مارکسیسم، بودیسم، یهودیت و مسیحیت کلماتی هستند که از نام بنیان‌گذاران آن اخذ شده است. توصیف کامل موضوعات مذکور در جزوه اصلی آمده است.

○ حاجيا كوريف سينايي، بعد از ظهور اسلام: نويسنده: جرج مانجينيز

■ نام اساتید, محققان و آدرس آنها:

○ **جان ریچاردسون:** تخصص: روزنامه نگاری و خبرنگاری، وی در سال ۲۰۰۱ به عنوان محقق و مدرس وارد دانشگاه شفیلد شد و همچنین دکترای خود را از همین دانشگاه از دانشکده جامعه شناسی اخذ کرده است. آثار وی حاوی مقالاتی بصورت جسته و گریخته درباره اسلام و مسلمین در مباحث روزنامه نگاری و رسانه‌ای است.

○ **دکتر الحمدون:** پست الکترونیک: dr.elhamdoon@hotmail.com

○ **دکتر گاریسون:** مدرس درس درآمدی بر مذهب و اجتماع در آسیای شرقی

■ برنامه‌های کنفرانس - سمینار و کارگاه تحقیق:

۱. دیدگاه آمریکا در رابطه با اسلام: زمان: ۲ ژانویه

۲. آینده مسلمانان متخصص در جهان اسلام